

Museu del Cau Ferrat

Sitges

Ubicació

Comarca: Garraf
Lloc/Adreça: c/ Fonollar, s/n

Coordenades:

Latitud: 41.23507
Longitud: 1.81294
UTM Est (X): 400521
UTM Nord (Y): 4565532

Classificació

Número de fitxa 08270 - 497
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Bizantí Cubisme Medieval Romànic Antic Modern Renaixement Romà
Gòtic Romàntic Paleocristià Contemporani Barroc Modernisme Grec
Segle Sense data
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: R-51-0001328. 01/03/1962
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Consorci del Patrimoni de Sitges c/ Fonollar, s/n. 08870-Sitges
Fitxes associades:
[Cau Ferrat](#)
Autoria de la fitxa Núria Nolasco Azuaga
Data de registre de la fitxa: dc., 06/09/2006 - 02:00

Descripció

El Museu del Cau Ferrat compta amb un fons molt extens, que inclou 2.912 peces i es caracteritza per la seva heterogeneïtat, donada les diferents tipologies materials que abasta i la diversa procedència de les peces, sovint d'origen i cronologia desconeguts.

A la planta baixa del museu, on s'havia situat la vivenda de l'artista pròpiament dita, estan instal·lades un gran nombre de peces entre les que destaquen obres de diversos pintors com Anglada Camarasa, Ramon Casas, Picasso i el propi Santiago Rusiñol. En aquest espai s'ubica també una mostra de dibuixos i il·lustracions de llibres, articles, i algun cartell. La planta baixa mostra també la col·lecció de peces ceràmiques i, en l'anomenada "sala del Brollador", se situa una vitrina amb la col·lecció de peces arqueològiques bàsicament procedents de necròpolis púniques i grecoromanes d'Eivissa.

En el primer pis es localitza el "Gran Saló", on s'aplega la col·lecció d'objectes de ferro forjat, així com bona part de les obres més importants de la col·lecció pictòrica, peces d'escultura, arquetes, cofres i vidres dels segles XV i XVI.

En general, les principals col·leccions del museu i les seves peces més significatives són les següents:

-Col·lecció d'objectes de ferro forjat:

Per a Santiago Rusiñol els objectes de ferro forjat eren un símbol de les tradicions que el progrés deixava endarrera; l'artista també valorava aquests elements per la seva estètica i per la feina dels artífex que els havien elaborat. Inclou candelers, claus, corones de llum, creus, panys, reixes i altres peces singulars datables en un cronologia que abasta els segles XIII a XIX.

-Col·lecció de pintura:

Inclou obres d'un bon grup d'artistes modernistes, tots ells propers a l'ideari estètic de Rusiñol, entre els que figuren Ramon Casas ("La dama blanca", "Un femení", "La matinera", "Ball del Moulin de la Galette", "Rusiñol i Casas pintant-se" i "Retrat de Rusiñol sobre un llum de ferro"), Miquel Utrillo, Aleix Clapés, Pere Ferran, Joan Llimona, Arcadi Mas i Fontdevila, Joaquim de Miró, Isidre Nonell, Darío de Regoyos, Ignacio Zuloaga ("La part del vi"), Hermen Anglada Camarasa ("Nocturn parisenc i papallones de nit"), Ramon Pitxot ("Boulevard de Paris al capvespre") i Picasso ("La cursa de braus"). Dins del fons pictòric del museu cal destacar també les dues obres originals de El Greco "Maria Magdalena penitent" i "Les llàgrimes de Sant Pere", -que van ser adquirides a París per l'artista el 28 de gener de 1894- i un retaule gòtic català "La Verge, Sant Joan i Sant Pere" (s. XV).

D'altra banda, s'inclouen obres del mateix Rusiñol -pintures i dibuixos- algunes d'elles realitzades en la pròpia vila de Sitges; entre elles figuren "Les nenes del pati blau", "La casa de préstecs", "La nena de la clavellina", "El Bohemi", "El mestre Enric Morera", "Retrat de Miss Mac Flower", "La Morfina" i "La pintura".

Cal mencionar també les il·lustracions de llibres, articles i cartells de diversos autors entre el que hi figura novament Rusiñol, juntament amb Gaspar Ibels, Isidre Nonell, Pitxot, Utrillo i Zuloaga, per citar-ne alguns. Destaca "L'auca del senyor Esteve" (1907), il·lustrada per Casas, i la sèrie dedicada a les publicacions "Impresiones de arte" (1897) "Oracions" (1897) i "Fulls de la vida" (1898).

-Col·lecció de ceràmica:

El Cau Ferrat compta amb una mostra força nombrosa d'objectes ceràmics com ara gerros, escudelles, fruiters, plats i pots de farmàcia. També inclou plafons de rajoles de temàtica religiosa. Algunes peces tenen procedència arqueològica i altres són manufactures de terrissaires catalans que abasten un ampli període cronològic (segles XIV-XX).

Observacions:

(Continuació descripció)

-Col·lecció de vidre: Inclou la col·lecció que pertanyia a Alexandre de Riquer i que va ser adquirida per Rusiñol l'any 1902; moltes de les peces també són de procedència arqueològica. En destaca la sèrie de vidre preromà (primer mil·lenni aC), que inclou alabastres, àmfores, aríbals, ungüentaris, collarets, penjolls i màscares, entre d'altres objectes; la sèrie de vidre romà (s. I aC- s. IV dC) formada

per tapadores, plats, bols, guerres, flascons i una extensa mostra d'ungüentaris; la sèrie de vidres estrangers procedents de Bohèmia i Venècia; la sèrie de vidres catalans (s. XV- XVII) conformada per una àmplia mostra de vaixel·la de taula; la sèrie de vidres castellans (s. XVI-XVIII) integrada per peces procedents de Cadalso de los Vidrios, El Recuenco i bàsicament de La Granja; i, finalment, la sèrie de vidres andalusos (s. XVII-XVIII) que inclou gerros i gerres, flascons i llànties.

-Col·lecció d'arquetes i petits cofres (segle XV i XVI)

-Peces destacades:

*Un crucifix en talla policromada (segle XIV).

*Un bust-reliquiari; obra catalano-valenciana (segle XV).

*El piano: Es tracta d'un antic Bernareggi & Cia, una veritable peça històrica en la que van tocar els principals músics coetanis de Rusiñol com Enric Morera, Albéniz, Granados, Guidé, Chausson i Millet. Manuel de Falla hi va compondre parcialment les seves obres "El amor brujo" i "Noche en los jardines de España".

*La taula de treball de Rusiñol i la seva paleta de pintar.

(*) Bona part dels objectes que conformen la col·lecció de ceràmica i de vidre, a l'igual que els objectes de bronze, procedeix de les excavacions que el propi Rusiñol realitzava pels jaciments d'arreu de Catalunya. En conjunt, totes aquestes peces presenten una gran dificultat a l'hora de classificar-les i d'establir la seva cronologia i procedència.

El Consorci del Patrimoni de Sitges està integrat per l'Ajuntament de Sitges i per la Diputació de Barcelona i és l'organisme que gestiona el Museu del Cau Ferrat, el Museu Maricel i el Museu Romàntic.

Història

La formació de l'actual Museu del Cau Ferrat està directament relacionada amb la figura de Santiago Rusiñol (Barcelona, 1861-Aranjuez, 1931) i amb la fascinació que aquest artista va sentir per la vila de Sitges, on va fixar la seva residència i estudi. L'any 1891 l'artista va comprar dues cases de pescadors a la part antiga de la vila amb la intenció de transformar-les en un espai on, a banda de viure, pogués acollir als membres més destacats de la vida cultural del moment, amb els que mantenia intenses relacions. La reforma va ser duta a terme per l'arquitecte Francesc Rogent i va ser inaugurada l'11 de setembre de 1893, tot i que la fesomia actual es deu en part a l'ampliació de 1895 (vegeu fitxa nº 104). El nom de "Cau" expressa, justament, la voluntat de refugi d'artistes que volia crear el propi Rusiñol, mentre que la paraula "Ferrat" és una al·lusió directa a la seva col·lecció d'objectes de ferro forjat que l'artista havia format al llarg de la seva joventut. Tanmateix la casa-estudi albergarà també altres col·leccions del seu propietari que incloïen peces ceràmiques, vidres, talles i mobles, entre d'altres objectes.

Val a dir que la influència que Santiago Rusiñol va exercir sobre Sitges s'ha de considerar igualment excepcional, ja que el tarannà de la vila es va impregnar del pensament bohemi, progressista i rebel de l'artista. El Cau Ferrat va acollir als pintors, músics, poetes i escriptors més destacats de finals del segle XIX, els quals col·laboraven conjuntament en projectes que, sovint, s'havien de dur a terme, fora del Cau, propiciant la participació dels vilatans, a qui encomanaven el fervor artístic dels modernistes. Un bon exemple d'aquest d'aquestes ocasions és, sens dubte, la instal·lació del monument dedicat al Greco l'any 1897 (vegeu fitxa nº 399).

A la seva mort, l'any 1931, Rusiñol va fer donació del Cau Ferrat i del seu contingut a la vila de Sitges, per tal que s'adeqüés com a museu públic. La seva vídua i la seva filla van efectuar el lliurament l'any 1932. Donat que el consistori no podia assumir en solitari aquesta responsabilitat, la Generalitat de Catalunya va encomanar a la Junta de Museus de Barcelona que es fes càrrec de les col·leccions i del manteniment de l'edifici, sota les directrius del Patronat del Museu Cau Ferrat, integrat per diverses entitats. En aquest context, el Cau Ferrat va ser inaugurat com a museu públic el 16 d'agost de 1933.

El Patronat va continuar l'obra iniciada per Rusiñol, agrupant altres col·leccions que va instal·lar inicialment en l'actual Palau Maricel, entre les quals destaquen la col·lecció de ferros de la Junta de Museus, la col·lecció de pintures d'artistes sitgetans, la col·lecció de marineria d'Emerencià Roig i Raventós i la de reproduccions d'art suntuari, entre d'altres. Es va crear, així, l'anomenada "Secció Maricel" que es va inaugurar l'any 1936 i que va restar oberta fins el 1981, quan el palau va ser cedit a la Universidad Internacional Menéndez Pelayo.

Com a conseqüència de la Guerra Civil, la gestió del Patronat va restar aturada, i no serà fins l'any 1966 que la Diputació de Barcelona establirà un conveni amb l'Ajuntament de Sitges i es farà càrrec del Cau Ferrat, que va ser reinaugurat l'any 1967.

Bibliografia

"Catálogo de los hierros del Cau Ferrat y de Maricel de Sitges" (1946). Barcelona

ESQUERDA, M. (2002) "Sitges artístic". Tarragona

"Guia sumària del museu Cau Ferrat. Commemoració del primer centenari del Cau Ferrat (1894-1994)".
Barcelona

PANYELLA, V. (1994) "Petita història de Santiago Rusiñol". Barcelona

PLANAS, R. (1952) "Llibre de Sitges". Barcelona

RÀFOLS, J.F. (1982) "Modernisme i modernistes". Barcelona

UTRILLO, M. "Història anecdòtica del Cau Ferrat". Grup d'Estudis Sitgetans, 1989. Sitges

VIGÓ, A. (1981) "Cronologia rusiñoliana". Sitges

